

Фу Сіньбінь

ВІРТУАЛЬНІ ХОРОВІ ПРОЄКТИ ЯК ФОРМА МУЗИЧНОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Fu Xinbin

VIRTUAL CHOIR PROJECTS AS A FORM OF MUSICAL RELIGIOUS ACTIVITY

Діяльність віртуальних хорових проєктів за останні роки перетворилася з екстремальної новітньої форми музичного виконавства на багатофункціональний інструмент творчих та освітніх процесів. Вона використовується як для презентації творів, так і для вдосконалення вокалу, а також навчання певним навичками хорового співу (лише «певним», оскільки віртуальна діяльність, як правило, не може забезпечити достатньої синхронізації для роботи з навичками ансамблювання).

Водночас дослідження найпопулярніших віртуальних проєктів, що є популярними на відеохостингу YouTube, показало доволі неочікувані результати.

Нами був зроблений статистичний зріз вибірки за пошуковим запитом “virtual choir” за кількома параметрами:

- географічна локація (результати оцінки цієї ознаки ми вже оприлюднювали в тезах конференції Одеської національної музичної академії «Віртуальний хор: географічний аспект»);
- статус хору (його адміністративне підпорядкування та наявність формальної належності до інших структур або, навпаки, його самоорганізованість);
- очікуваний рівень виконавської майстерності (самодіяльний, професійний, навчальний та ін.);
- роки активності;
- реальний рівень виконавської майстерності (складність репертуару та якість його опанування колективом);
- кількість учасників та ін.

За результатами статистичного аналізу інформації з’ясувалося, що дуже велику кількість віртуальних хорів становлять хори релігійної (переважно християнської) спрямованості, а саме із 70 обслідуваних колективів їх виявилось загалом 26 (понад третину), з яких 8 — хори релігійних навчальних закладів, 18 — хори релігійних спільнот та організацій. 15 із 26 знаходяться в США, по 2 — у Філіппінах та Франції, по 1 — у Чилі, Німеччині та Канаді, 3 проєкти є міжнародними, локацію 1 з’ясувати не вдалося.

Більшість проєктів (22 з 26), пов’язаних з релігійною діяльністю, були створені під час карантину 2020 р. й були разовими або містили не більше 10 записаних творів. Такі проєкти створювалися з метою підтримати своїх братів і сестер у найгостріші часи локдауну.

Три організації засвоїли створення віртуальних хорів як одну з місіонерських форм діяльності. Вони здійснили до 30 проєктів кожна протягом найважливого часу карантину. Дві організації зберегли цю форму діяльності як інклюзивну для тих, хто не може відвідувати богослужіння або бажає долучитися до співу в хорі, але не має такої фізичної можливості. Опанувавши віртуальні засоби музичної комунікації, вони стали випускати такі проєкти регулярно, до сьогодні створивши від 70 до 100 відео кожна.

Кількість учасників у релігійно спрямованих віртуальних хорових проєктах, як правило, є доволі невеликою: 12 з них залучили до 30 учасників, по 5 — від 30 до 50 та від 50 до 100, у 4 проєктах взяли участь 450–500 людей (у кожному), 1 проєкт перевищив всі показники, залучивши 2300 людей до запису одного треку.

Складність програми (до якої ми віднесли виконання а капелла, поліфонічну фактуру, складні авторські композиції та ін.) можна оцінити як високу в 7 віртуальних колективів.

Варто також зазначити, що кількість переглядів є доволі значною: лише 6 проєктів набрали від 1 000 до 10 000 переглядів, 12 подивилися від 10 000 до 100 000 глядачів, 3 проєкти отримали понад 100 000, а 4 набрали понад 2 млн переглядів. Порівняно до загальних цифр всіх проаналізованих 70 проєктів, це дуже оптимістична статистика, тому що серед інших 44 нерелігійних проєктів позначку в 1 млн переглядів перетнули лише 3 колективи, і лише 3 проєкти залучили до участі понад 200 людей. Таким чином, ефективність проєктів, що мають релігійний зміст, суттєво вища.

Лю Шаньшань

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА СПЕЦИФІКА КАНТАТИ Й. БРАМСА «РІНАЛЬДО»

Liu Shanshan

GENRE-STYLE SPECIFICITY OF THE CANTATA “RINALDO” BY J. BRAHMS

Хорова музика, кантатно-ораторіальні твори становлять велику частину спадщини Й. Брамса. Звернення композитора до вокально-хорових жанрів нерозривно пов'язане з його захопленням народно-співочим мистецтвом Німеччини та Австрії. Інтереси Й. Брамса в цій галузі простягаються від німецького національного хоралу до традицій Liedertafel'я. Крім цього, інтерес до кантатної сфери творчості в композитора також стимулювався високим пієтетом щодо творчості німецьких композиторів XVII–XVIII ст. і супутніх їм духовно-етичних ідей, що зберігали актуальність і у творчості класиків німецької поезії.

Кантата «Рінальдо» для тенора, чоловічого хору та оркестру була створена на слова Й. В. Гете в 1868 р. Ще в 1863 р. Й. Брамс познайомився з поетичною кантатою «Рінальдо» великого німецького поета, написаною в 1811 р. для принца Фрідріха Готського, що володів приємним тенором. Сюжет кантати був запозичений Гете з відомої епічної поеми Т. Тассо «Звільнений Єрусалим» як одного з найвідоміших творів літератури Ренесансу. Фабула сюжету, побудована на протистоянні язичницької чарівниці Арміди та християнського лицаря Рінальдо (Рено), виявилася привабливою не лише для епохи Тассо, а й у наступні часи. Особливої популярності цей сюжет набуває в європейській опері XVII–XIX ст., будучи представленим оперними шедеврами Ж. Б. Люлли, Г. Ф. Генделя, К. В. Глюка, Й. Гайдна, Дж. Россіні та ін.

Як бачимо, у цьому переліку імен представлени практично всі провідні оперні школи Нового часу, кожна з яких мала можливість відтворювати на основі цього оповідання широкий спектр актуальних духовно-етичних, філософсько-релігійних та художньо-естетичних ідей свого часу, серед яких протистояння особистого почуття та обов'язку, язичництва й християнства, любові-пристрасті та любові духовної тощо.